

Secretariaat afdelingsbesturen

Notulen van de vergadering van het **bestuur van de afdeling Westland** van het Hoogheemraadschap van Delfland, gehouden op dinsdag 20 mei 2008 te Naaldwijk.

Aanwezig: J.G.P. Verbeek, voorzitter;
P. van der Ende, mevrouw drs. J. Engels, P.J. Hofman, J. de Jong, mr.dr.P.C Lagas en mevrouw A.J.M. van Luijk-Bouwmeester, leden van het afdelingsbestuur;
mevrouw drs. J.J. Lieve, secretaris afdeling Westland;
C. Langelaan, accountmanager afdeling Westland;
T. Spaan (schouwmanager, voor agendapunt 5), E. Meijboom (team Watersysteemkwaliteit (WSK), voor agendapunt 6), R. Bakkum en J. Willems (WSK, voor agendapunt 9) en R. Petter (WSK, voor agendapunt 11) en H.F. Jansen (projectleider bij de gemeente Westland, voor agendapunt 11).

Afwezig met kennisgeving:

W.A.M. van Vliet en C.E.G. Zuidgeest, leden van het afdelingsbestuur.
Portefeuillehouder T. Fransen en wethouder M. van der Zwan voor agendapunt 11

1. Opening

De voorzitter opent om 09.30 uur de bijeenkomst. Hij spreekt uit verheugd te zijn over de grote opkomst en heet de aanwezigen, in bijzonder de heer Lagas die sinds kort lid is van dit bestuur, welkom.

Van de leden Van Vliet en Zuidgeest is bericht van verhindering ontvangen. Ook de voor agendapunt 11 uitgenodigde bestuurders laten zich verontschuldigen.

De voorzitter stelt de nieuwe medewerkers bij Delfland voor. Jeannette Lieve is aangesteld als secretaris van het afdelingsbestuur en Carlo Langelaan is de nieuwe accountmanager voor het gebied, de gemeente Westland en Hoek van Holland.

Er zijn geen nieuwe onderwerpen voor de volle agenda en de voorzitter stelt voor snel door te gaan.

2. Notulen vergadering 27 oktober 2007

De notulen worden gewijzigd vastgesteld: op pagina 4 onder het kopje 'AHR-project en Afvalwater' staat twee keer Delfland waar Delfluent moet staan.

Naar aanleiding van pagina 1, de notulen van 5 juni 2007:

- De informatieavond voor de Oranjestraat in de Lier is uiteindelijk door Delfland georganiseerd. De bijeenkomst is vanavond, 20 mei 2008, en de gemeente Westland heeft zich alsnog aangesloten bij de organisatie. De voorzitter biedt zijn verontschuldiging aan de afdeling aan. In de hectiek van de voorbereidingen is verzuimd om in overeenstemming met de richtlijnen VV-uitnodigingen de leden en schouwmeesters te informeren.
- Met betrekking tot de extra waterberging Oranjestraat bij Maasdijk gaat het college er vanuit dat in de herfst het financieringsvoorstel bij de Verenigde Vergadering voorligt. In de notulen zal de laatste stand van zaken over de realisatie van de waterberging worden opgenomen.¹

---

¹ Zie voor beantwoording bijlage 1 van dit verslag

Naar aanleiding van pagina 2, mededeling vaarbeleid boezemwateren: Binnenkort gaat er een notitie over nautisch beheer/verkeer Delfland van het college ter informatie naar de Verenigde Vergadering.

Naar aanleiding van pagina 4, Begroting 2008, AHR-project en Afvalwater: Of Delfluent in aanmerking komt voor een bonus wordt later dit jaar bekend. De VV zal dan worden geïnformeerd over dit aspect van de oplevering.

Naar aanleiding van pagina's 5 en 7, Waterplan Westland, cultuurhistorisch water: De heren De Jong en Hofman vragen om meer aandacht van de Delflandse organisatie voor de 'oude' bedijkingen binnen het gebied en andere cultuurhistorische eigendommen. Verwezen wordt naar de kaartrapportage "Cultuurhistorische hoofdstructuren Zuid-Holland, regio Delfland en Schieland" van de provincie Zuid-Holland uit circa 2000.

Naar aanleiding van pagina 7, Waterplan Westland CD/ROM: In de notulen wordt opgenomen dat de CD/ROM, zodra deze er is, aan de leden en schouwmeesters zal worden toegezonden.

Mevrouw Engels betreurt dat de afdelingsvergadering van begin 2008 is afgezegd en informeert bij de voorzitter naar de reden. Geen van de afdelingen heeft in februari vergaderd.

De voorzitter benadrukt dat ook voor de afdeling Westland op dat moment gold dat geen notities waren of dringende onderwerpen.

Er wordt kort gesproken over de totstandkoming van de waterplannen, in bijzonder die van Rotterdam en Westland. Die van de gemeente Westland is momenteel volop in ontwikkeling. Het bevreemdt de heer Van der Ende dat er een versie van het Waterplan Westland ter inspraak wordt gelegd waarin wezenlijke informatie nog ontbreekt. De voorzitter beaamt dat het 'Het waterplan Westland' op hoofdlijnen betreft. Hij stelt voor dit onderwerp verder bij de punten 7 en 8 van deze agenda te behandelen.

3. Actiepuntenlijst

Alle actiepunten op de lijst worden afgevoerd, met dien verstande dat als nieuwe actiepunt bij 'Oranjepolder bij Maasdijk' wordt opgevoerd: informeren naar de stand van zaken realisatie waterberging Oranjepolder.

4. Mededelingen en ingekomen stukken

A. UPR "Mooi en vitaal Poelzone"

Het project Poelzone Westland is de verantwoordelijkheid van de gemeente. De voorzitter meldt dat het hoogheemraadschap van Delfland wat het water betreft aansluit en het project desgevraagd steunt. Dit project heeft echter voor Delfland geen prioriteit. In antwoord op de vraag van mevrouw Engels legt de voorzitter uit dat dit niet te maken heeft met de financiering van het project, maar met de beschikbaarheid van mensen.

De heer Van der Ende meldt dat het project vorige week uitgebreid is besproken in de raad van de gemeente Westland. Hij vraagt of het mogelijk is voor een volgende vergadering van de afdeling een presentatie te krijgen met daarin de gevolgen en risico's van het project voor het hoogheemraadschap.

In aansluiting hierop noemt de heer Hofman het belang van het Boezemkanaal voor de waterhuishouding. Hij vult aan dat innovatief bouwen in het Westland van belang is in de beeldvorming en informeert of het college zijn vraag in de laatste Verenigde Vergadering over de combinatie water-wonen al heeft beantwoord. Dit blijkt niet het geval.

B. De Bonnen

De voorzitter deelt mee juist gisteren een brief aan het college van Rotterdam mede te hebben ondertekend namens het hoogheemraadschap van Delfland. De andere ondertekenaars waren de deelgemeente Hoek van Holland, de Stichting Het Zuid-Hollands Landschap, de Stichting De Bonnen, de Parnassia Bavo groep en het Hoogheemraadschap van Delfland. Doordat de financiële risico's voor de gemeente Rotterdam nihil zijn kan het gebiedsontwikkelingsplan worden gerealiseerd.

C. Herstructurering glastuinbouw

De herstructurering verloopt niet zo vlot als gehoopt. De voorzitter meldt dat over het project Waalblok gesprekken worden gevoerd. Een keer in de zes weken komt de Stuurgroep Waalblok bijeen. En er vindt nog nader onderzoek plaats, zoals naar het 4 B concept. Hij is er niet gerust op dat het op korte termijn gaat lukken.

In antwoord op de vraag van mevrouw Engels legt hij uit dat de vertraging niet te maken heeft met de parkeerplaats.

De heer Hofman informeert of zijn eerdere suggestie om voor kwetsbare gebieden een specifieke keur² in het leven te roepen is onderzocht. De voorzitter zegt toe dit na te vragen. De uitkomst hiervan zal in de notulen worden opgenomen.

D. Oranjebuitenpolder

De polder kent een groenblauwe dooradering en is betrokken bij de natuurontwikkeling van de gemeente Rotterdam. De Berging boezemland Oude Spui is onderdeel van de herinrichting en wordt momenteel bekeken en besproken. De voorzitter stelt dat het uitgangspunt van het hoogheemraadschap van Delfland is dat een waterprobleem in het gebied zelf moet worden opgelost. Met de ondernemers worden hierover verkennende gesprekken gestart. De heer Hofman vraagt aandacht voor de cultuurhistorie van het gebied, het Oude Spui gemaal wordt genoemd.

Voor een volgende vergadering zal de Oranjebuitenpolder ter bespreking worden geagendeerd.

E. Rapportage najaarsshow 2007

De heer Hofman is blij met de heldere rapportage. Hij meent dat de aangeland in principe de eigenaar van de sloot is. Het lijkt hem verstandig de afspraken over onderhoud en beheer door derden in een legger vast te leggen. Hij pleit vervolgens voor een afspraak met het kadaster dat wijziging van kadastrale gegevens zo snel mogelijk aan Delfland worden verstrekt. Hij adviseert om de Spoorwegwet goed na te kijken op het beheer van de spoorsloten. Hij heeft de indruk dat de NS verantwoordelijk is. Ten slotte geeft hij in overweging in verband met het broedseizoen een bijzondere show uit te schrijven. Het is hem bekend dat bij de Unie van Waterschappen informatie beschikbaar is, maar die geldt vooral het oosten van het land. De heer Van der Ende suggereert om de rapportage naar alle schouwmeesters te sturen, zodat zij ook kunnen zien hoe het in andere polders gaat. Hij vraagt aandacht voor het ophalen van zwerfvuil dat uit watergangen is gehaald en op de kant blijft liggen. De heer Spaan bevestigt dat GEOWEB noodzakelijk is om te weten welke aangelanden verantwoordelijk zijn voor het onderhoud van sloten. Er wordt volop gewerkt aan leggerkaarten voor de ecologische zones, waarop ook alle informatie over het onderhoud te vinden zou moeten zijn. Pas na het gereedkomen van nieuwe projecten worden de eigendomsgegevens kadastraal verwerkt, hetgeen voor het waterschap een probleem is. Onderzocht wordt wat de consequenties van de Flora- en faunawet zijn voor de show en het onderhoud in bepaalde periodes. Het probleem van het afval dat op de kanten blijft liggen zal worden aangekaart bij de Sector Onderhoud waterkeringen en watergangen.

---

² Delfland heeft één keur die sinds 1 januari 2008 van kracht is geworden.

Vorig jaar is een uitgebreide procedure doorlopen om te komen tot de vaststelling van de nieuwe Keur van Delfland. De heer Hofman heeft gevraagd naar speciale regels, over wat niet mag, in specifieke kwetsbare gebieden. Delfland heeft voor het opstellen van de nieuwe keur gebruik gemaakt van het model van de Unie van Waterschappen. In dit model zijn alle werkzaamheden door kapstokartikelen verboden. In beleidsregels wordt dan vervolgens in detail aangegeven wat waar en wanneer is toegestaan. Momenteel worden beleidsregels op basis van bestaand handelingskader vastgesteld. Het aanwijzen van kwetsbare gebieden is beleidsmatig een nieuw onderwerp wat door WHH en WSK opgepakt dient te worden, waarschijnlijk in combinatie met de implementatie van de KRW. Wanneer deze beleidsnota door de VV is vastgesteld, kan het beleid worden vertaald naar beleidsregels. Wanneer deze gereed zijn, kan het (door V&H) in de vergunningverlening worden geïmplementeerd.

5. Aanpak werving & selectie schouwmeesters 2008 *

De heer Hofman lijkt het beter dat de afdeling eerder gekend wordt in een voordracht van de selectiecommissie, zodat zij nog de mogelijkheid heeft om aanmerkingen te maken. De voorzitter zegt dat formeel de dijkgraaf beslist over de voordracht, maar dat geprobeerd wordt het afdelingsbestuur tijdig in te lichten. Dat moet er echter niet toe leiden dat een aparte afdelingsvergadering moet worden gehouden. De heer Van der Ende zou de afdelingen niet te veel inspraak in personele aangelegenheden willen geven. Mevrouw Engels meent dat juist is getracht, in tegenstelling tot de vroegere situatie de afdeling nu wat meer afstand te laten nemen.

6. Waternatuurkansenkaart

De heer Meijboom zet uiteen dat de Waternatuurkansenkaart een uitwerking is van de nota Water als drager van de natuur.

- Het doel is de balans tussen natuur en cultuur terug te brengen. In de Kaderrichtlijn water worden eisen gesteld aan de waterkwaliteit. Belangrijk voor de ecologie zijn de verbindingen. Op de kaart wordt getracht samenhangen in het watersysteem aan te geven. Om aan de taak op het gebied van de ecologische waterkwaliteit in de toekomst te kunnen voldoen, is een robuust, veerkrachtig ecologisch netwerk van belang.
- Tweeduizend jaar geleden was Delfland een getijdengebied, met duinen, strandwallen, strandvlakten en kreken. Nu is het hele gebied in cultuur gebracht, maar zijn nog wel natuurwaarden aanwezig. Waternatuur is alle ecologie die bij het watersysteem hoort: waterplanten, de begroeiing van de oevers, het duingebied, de natuur van dijken en kaden enz. Op de kaart worden de beste kansen voor natuurlocaties aangegeven.
- Op de kaart zijn, ook voor Westland, kansen, ambities en maatregelen aangegeven, vooralsnog op een abstract niveau. Zo is het creëren van een natte duinstrook een ambitie voor de lange termijn, die aansluit bij de Greenportvisie. Die duinstrook moet zo robuust mogelijk worden. Een volgende stap is opnemingsplannen en ruimtelijke plannen waarin watergebieden zijn verwerkt.
- Voor het kassengebied zijn er drie ambities. De eerste is aansluiten bij de aanwezige waterstructuur, waarin veelal nog oude getijddebeken zijn terug te vinden, zodat nog cultuurhistorische kenmerken gehandhaafd kunnen worden, en versterking van de basiskwaliteit van het water. Een tweede ambitie is een netwerk van waterbergingen, die vaak unieke ecologische kwaliteiten hebben. De derde ambitie is het bevorderen van korte, doodlopende watergangen, die ideaal zijn voor de visstand. Er is ruimte voor de vis in de boezem, maar de vis verblijft ook graag in snel opwarmende kleine slootjes in de polder. Nagegaan wordt welke aanpassingen daarvoor nodig zijn.
- Voor de aal, een soort die steeds verder teruggedrongen wordt, wordt gezocht naar mogelijkheden voor zoet-zout-migratie, met name bij het gemaal Westland. In de Oranjevouterpolder is er een uniek stuk brakwatermilieu, dat zou kunnen worden uitgebreid.

De heer De Jong heeft er de grootste moeite mee dat steeds kleine stukjes gebied planologisch worden gebruikt in waterplannen, bestemmingsplannen en nu weer de Waternatuurkansenkaart. Er staan maar heel weinig kassen in de Oranjevouterpolder en er is weinig verharding. Hij vindt het zot dat op die plek, belangrijk voor de zoetwatervoorziening, een brakwatermilieu te creëren. Als er een brakwatermilieu moet komen. Zijns inziens zou dan het gemaal Westland moeten worden verplaatst naar de Oranjesluis, de zoetwaterleiding worden verlengd en de Deltadijk over de Oranjedijk en de Maasdiijk worden gelegd. Dan is het zoet water veiliggesteld. De voorzitter meent dat voor brak water wordt gedoeld op de Oranjeplassen. De gemeente Rotterdam wil de Oranjevouterpolder zoet houden. Voor de aal zouden vistrapjes moeten worden gemaakt bij gemaal Westland en gemaal De Zaaijer. De heer De Jong vreest dat niet alleen de Oranjeplassen, maar de complete Bonnenpolder en de complete Oranjevouterpolder een brakwatermilieu worden. Zijns inziens is dat verborgen in de

---

* In het afdelingsbestuur Oostland d.d. 21 mei 2008 is verzocht om een minder ambtelijk geformuleerde profielschets. Naar aanleiding van dit verzoek is de profielschets aangepast (zie bijlage).

waterplannen en structuurplannen van Rotterdam. De zoetwatervoorziening is de Achilleshiel van de glastuinbouw, waar absoluut niet mee kan worden gestunt. Mevrouw Van Luijk-Bouwmeester vindt ook dat het niet op de weg van het hoogheemraadschap ligt om hier een brakwatermilieu te bepleiten. De heer Meijboom brengt in dat natuurlijk water volgens de Kaderrichtlijn water een taak voor het waterschap is. De Oranjeplassen zou niet op de kaart zijn gekomen als zij nu al niet bepaalde kwaliteiten had. Dat een binnendijks gebied in een zekere mate brak is, is uniek voor Nederland. De kaart zegt verder niets over het standpunt dat Delfland in de toekomst zal innemen. Zijns inziens komt de zoetwatervoorziening niet in gevaar. De heer De Jong zegt dat dan alleen de Oranjeplassen aangegeven moeten worden op de kaart en de rest van het gebied moet blijven zoals het is. Ook moet niet aangegeven worden dat op drie plaatsen de aal over de dijk kan gaan. De heer Meijboom constateert dat nog eens goed moet worden gekeken naar de waterkwaliteit van het gebied volgens het masterplan. Met de kaart wordt geen uitspraak gedaan voor de korte termijn.

- Verbetering van de waterkwaliteit kan heel goed worden verbonden met het recreatieve aspect van het Westland, het zichtbaar maken van het water in het gebied. Overigens blijkt uit onderzoek dat de Westlanders zelf zeer tevreden zijn over het groen en de recreatieve aspecten van hun gebied. Bij herstructureringen kunnen milieuvriendelijke oevers worden aangelegd enz. Er is een aantal gebieden benoemd als voorbeeldgebieden, al is het geen beperkende opsomming.
- Delfland kan de Waternatuurkansenkaart gebruiken om de opgave die het heeft op het gebied van waterkwaliteit te sturen en om prioriteiten te stellen. De KRW staat natuurlijk voorop, maar er kunnen ook allerlei andere kansen worden verwerkt in bijvoorbeeld waterplannen. De kaart geldt als een onderlegger voor ruimtelijke plannen waarbij Delfland betrokken is. Er kan ook worden gedacht aan peilbesluiten, grondaankopen, enz. De kaart heeft geen juridische status.

De heer Lagas vraagt of de ambitie inzake verbindingen tussen waterbergingen leidt tot een krachtig medium voor waterkwantiteitbeheer. De heer Meijboom verwacht dat daarvoor aangesloten moet worden bij het uitvoeren van de wateropgave. De ambities weergegeven met de kaart zullen niet leiden tot aparte initiatieven, maar bijvoorbeeld een rol spelen bij de keuze van locaties voor waterberging. Er zijn veel oude watergangen in het gebied, vaak oude krekken, waarvan heel goed gebruik kan worden gemaakt.

De heer Van der Ende heeft vertrouwen in de veerkracht van de natuur. Hij beklemtoont dat de kaart een kansenkaart moet zijn en geen opgavenkaart. Hij ziet al veel positiefs gebeuren bij herstructureringen, met natuurvriendelijke oevers en waterbergingen. Hij sluit zich aan bij de opmerking van de heer De Jong over het brakwatergebied bij Maassluis.

De heer Hofman steunt het zoeken naar de juiste balans. Het waterschap wordt steeds meer een omgevingschap. De kaart kan een katalysator zijn voor gemeenten en provincies in hun denken over watersystemen. Voorkomen moet echter worden dat kapitaalvernietiging plaatsvindt doordat in het verleden gedane investeringen teniet worden gedaan. Hij zou zich erin kunnen vinden als het brakwatergebied werd beperkt tot de Oranjeplassen en de verbindingzones. Het valt hem op dat de Banken niet wordt genoemd als brakwatergebied. Als het algemeen bestuur de kaart vaststelt, worden daarmee zijns inziens toch wel zekere verwachtingen gewekt.

Mevrouw Engels is heel blij met het plan. Al heeft het geen juridische status, het is een instrument waarmee intern gewerkt kan worden en ook naar buiten kan worden getreden om aan te geven waar het hoogheemraadschap voor staat. De kaart moet niet als opgavenkaart gezien worden, maar geeft wel aan waar opgaven die er toch al zijn, vanwege de KRW, goed vorm kunnen worden gegeven. De Zandmotor is heel dicht bij Hoek van Holland ingetekend, terwijl zij dacht dat die ter hoogte van Ter Heijde moest komen. Zij herinnert eraan dat enkele jaren geleden in het kader van het IOPW is afgesproken dat bij de realisering van nieuwe kassen of nieuwe woningen de afstand tussen het water en de bebouwing een minimum aantal meters zou worden. Zij vraagt of daarop kan worden teruggevallen of dat het bij ieder nieuw plannetje weer aan de orde moet komen. De heer Meijboom weet niet precies waar de Zandmotor komt te liggen. De voorzitter meent dat op de kaart de verkeerde plaats is ingetekend. De heer Meijboom is niet bekend met de afspraken van het IOPW. Zij zijn in ieder geval geen uitgangspunt geweest bij het opstellen van de kaart. De voorzitter zegt dat die verlaten zijn, omdat het niet te betalen was. Wel wordt getracht bij de herstructurering van de glastuinbouw bepaalde stroken aan te kopen om het boezemwater te verbreden.

De heer De Jong stoort zich eraan dat nergens het belang van de zoetwatervoorziening is aangegeven. Op alle andere kaarten van Delfland is dat wel vermeld. Het zoete water is voor het Westland van levensbelang. In het Oranjekanaal is de kwaliteit prima, hetgeen heeft geleid tot een unieke fauna. Waar sprake is van kansen, zijn er ook bedreigingen. Een daarvan is dat de klok 150 jaar wordt teruggedraaid met de zoetwatervoorziening, die zijns inziens in strijd is met de kerntaak van Delfland. Zoute kwel en verzilting worden juist met allerlei kunstgrepen tegengegaan. De voorzitter stelt vast dat het afdelingsbestuur wenst dat het grootste deel van de Oranjevrijpolder zoet water blijft behouden. Dat zou op de kaart moeten blijken. In discussies met Rotterdam is afstand genomen van een groter brakwatergebied. Voor de natuur is een constante zoet-zout-verhouding belangrijk. Die verhouding wordt al verstoord als het veel regent. De heer Meijboom ziet niet goed hoe zoet water op een kaart die ingaat op ecologie en kansen een plek kan krijgen. De heer De Jong draait het om: als de bedreigingen groot zijn, is de zoetwatervoorziening een kans voor de natuur. De bedreiging van zoute kwel is permanent aanwezig. De heer Meijboom concludeert dat het afdelingsbestuur de transportleiding vanuit het Brielse meer op de kaart zou willen zien. De heer Hofman merkt nog op dat er nog te weinig inzicht is in de inbreuk op aquamilieus ten gevolge van wisselingen in de balans tussen zoet en zout water. Dat is een reden om terughoudend te zijn.

De voorzitter sluit het onderwerp Waternatuurkansenkaart af. Hij stelt thans eerst agendapunt 9 aan de orde. Daarna komt agendapunt 11, ook een presentatie.

9. Waterkwaliteit Oude Campspolder

De heer Bakkum presenteert de resultaten van een onderzoek in het deel van de Oude Campspolder waar grasland is vervangen door circa twintig glastuinbouwbedrijven. De voorzichtige verwachting was dat het water wat schoner zou worden, maar het tegendeel bleek het geval. Daarna is de onderzoeksvraag toegevoegd hoe die verslechtering kon worden verklaard. Sorteerd de investeringen door de overheid en de ondernemers, in aansluiting op de riolering wel effect?

Een van de parameters was stikstof. De stikstofconcentratie op een meetpunt middenin het nieuwe glastuinbouwgebied is vergeleken met de stikstofconcentratie in het buitenwater, de boezem van waaruit water wordt ingelaten. Het buitenwater is beter dan het binnenwater. Een andere parameter, fosfor, leverde een identiek beeld op. Daarbij moet worden aangetekend dat in de loop van de tijd enkele fysieke ingrepen in het gebied zijn gedaan. In 1999 is een duikerverbinding gemaakt tussen het oude en het nieuwe glastuinbouwgebied en is een stuw die de afwatering verzorgt tussen de Oude Campspolder en de Kralingerpolder geautomatiseerd. Er is meer water afgemalen via het gemaal van de Oude Campspolder voor het peilbeheer. In verschillende jaren zijn er verschillende meteorologische condities, hetgeen tot verschillende meetresultaten leidt, maar de tendens is dat in de loop van de tijd een groter aandeel naar het gemaal van de Kralingerpolder is afgemalen.

In 2005 zijn onvolkomenheden in het glastuinbouwgebied geconstateerd, die zijn gesaneerd. Dat heeft tot een verbetering geleid, maar vergeleken met de periode voor 1999 is er nog steeds een verslechtering voor beide parameters. Met de peilbeheerder is gesproken over de instelling van de gemalen in de loop der jaren. Die is niet tot in details aan te geven. De kwaliteit van het water dat wordt ingelaten vanuit de boezem is beter dan de kwaliteit in de polder zelf. In de zomer wordt vooral water uit het oude glastuinbouwgebied en de Hoefpolder ingelaten ter verversing van die gebieden. Delfland beheert dat water niet en zou daar meer van moeten weten. De heer Hofman meent dat Delfland wel moet toezien op alle werken binnen zijn gebied, ook particuliere duikers, en eventueel sancties moet kunnen toepassen. De voorzitter meent dat dit moet worden nagegaan. Waarom beoordeelt Delfland het water dat wordt ingelaten vanuit de Hoefpolder niet?³ Wat kan worden gedaan om dat voortaan wel te doen?

³ Over het beheer van de inlaten wordt opgemerkt dat er vijf particuliere inlaten vanuit de Hoefpolder naar de Oude Campspolder zijn. Deze zijn nodig voor hoogwatervoorziening. Ook Delfland heeft een inlaat in beheer en bediening. Deze stond bijna altijd open en was de boosdoener voor de slechte waterkwaliteit. Het noordelijke deel van de Oude Campspolder staat in verbinding met het zuidelijke deel door een afsluitbare duiker. Die duiker staat sinds mei 2008 dicht, waardoor het water uit de Hoefpolder niet langer in het zuidelijke gedeelte komt. Het is niet het beleid van Delfland om particuliere inlaten over te nemen. Bij een inlaat met meer dan drie belanghebbenden is Delfland in het algemeen bereid het beheer over te nemen.

De heer Bakkum zet uiteen dat in de periode 2000-2006 zich eigenlijk elk jaar hetzelfde patroon voordoet. In de winter komt het water uit het gebied zelf; in de zomer is het van een gemengde herkomst. De fosforconcentratie is hoog in de zomer en laag in de winter. Het is normaal dat de fosforconcentratie hoger is als het warm is. Ook de stikstofconcentratie is hoog in de zomer en laag in de winter, maar dat is niet natuurlijk. De enige mogelijke conclusie is dat er een relatie is met de andere herkomst, sinds de wijzigingen in duikers, stuwen en gemalen.

De voorzitter concludeert dat aansluiting van glastuinbouwbedrijven op de riolering wel degelijk leidt tot een gedeeltelijke oplossing van de schoonwaterproblematiek.

De heer De Jong heeft gehoord dat het gemaakt is dat het water uit de bedrijven dat op het riool geloosd wordt naar de persleiding naar de AWZI af en toe flink gehaperd heeft, omdat de capaciteit onvoldoende was. Kan dat de oorzaak zijn geweest van de verstoring die uit de grafieken blijkt of is er een tuinder aan het knoeien geweest? De heer Petter zegt dat dit gemaal een flinke capaciteit heeft. Wel is er bij hevige regen een hoge druk in de persleiding. In de nieuwe situatie zal dat probleem opgelost zijn. De voorzitter denkt dat er niet is geknoeid, maar de oorzaak moet wel gezocht worden bij lozingen door bedrijven. De heer Willems deelt mee dat er een aantal bedrijven is bezocht en dat de oorzaak aan het licht is gekomen. Het is dus goed dat er handhaving plaatsvindt. Er zijn twee oorzaken: het inlaten van water uit het noordelijke deel van het tuinbouwgebied en de laatste jaren verkeerde lozingen door bedrijven.

De heer Hofman zegt dat dit eigenlijk een innovatief tuinbouwproject was, dat een voorbeeldfunctie zou hebben voor andere saneringen van tuinbouwgebieden. Helaas kunnen de verbeteringen niet goed worden gemeten. De les moet zijn dat bij herstructureringen ook andere wijzigingen in de infrastructuur goed in beschouwing moeten worden genomen. Hij vermoedt dat er een beter beeld zou zijn geweest als er meer meetpunten waren geweest. De heer Bakkum zegt dat dieper in het gebied de invloed vanuit het noordelijk gebied en de Hoefpolder kleiner was. De heer Willems meent dat als de meetresultaten goed worden geanalyseerd wel degelijk blijkt dat de herstructurering succes heeft gehad. Er waren bijvoorbeeld geen gewasbestrijdingsmiddelen te vinden. De heer Van der Ende is benieuwd naar het effect als de Hoefpolder ook op de riolering wordt aangesloten.

11. Rioleren van de glastuinbouw, stand van zaken

De heer Jansen betoogt dat het doel van het op de riolering aansluiten van ongerioleerde panden vanzelfsprekend het verbeteren van de waterkwaliteit is. In 2005 zijn vijf gemeenten samengevoegd tot de gemeente Westland. In 2004 was er een definitief technisch aansluitplan, dat echter € 70,5 mln. kostte. Daarvoor zijn partners gezocht. Projectpartners werden de provincie Zuid-Holland en het Hoogheemraadschap Delfland. In 2005 is de basis gelegd voor een bestuurlijke overeenkomst, waarbij werd afgesproken dat voor 1 januari 2008 het werk zoveel mogelijk aanbesteed moest zijn. De uitvoering zou gereed moeten zijn voor 1 januari 2010.

- Uiteindelijk draagt Delfland in de werkelijke kosten 11% bij (5,9 mln.), de provincie 2,95 mln. en de gemeente Westland 43,3 mln. In de loop van het proces kunnen de plannen naar aanleiding van het voortschrijdend inzicht worden bijgesteld. Eind vorig jaar is er een overeenkomst over het Centraal Afvoer Drainagesysteem (CAD) voor het Westland ondertekend. Dat blijft een particulier stelsel, dat ten dele gebruikt kan worden voor huishoudelijk afvalwater, maar vooral voor bedrijfsafvalwater uit de tuinbouw. De gemeente betaalt een vergoeding en de Vereniging die het stelsel in bezit heeft onderhoudt het stelsel. Het stelsel is zodanig groot dat de tuinders geen buffers op het eigen terrein behoeven aan te leggen.

- De volgende mijlpaal was de "starthandeling Oranjepolder". Vervolgens kwam de ondertekening van het afvalwaterakkoord "OAS de Groot Lucht". De gemeente heeft de gebiedsgrenzen van de polders van Delfland gevolgd, 33 stuks. Voor 14 polders zijn al rioolplannen gemaakt en inloopbijeenkomsten gehouden. Er worden 600 woningen en 1600 glastuinbouwbedrijven aangesloten, er wordt 80 km. persleiding aangelegd, een vergroting van het bestaande areaal met 40%. Er worden 1730 pompputten en 2100 elektrakastjes geplaatst. Er moeten vijftien bestekken uitgevoerd worden. Inmiddels zijn er negen gerealiseerd.

- De aanvankelijke kosten van 70,5 mln. konden worden teruggebracht tot 52 mln. Door uitname van zuiveringstechnische werken door Delfland kon 7,2 mln. worden bespaard. Door Europees te besteden kan naar schatting 9,4 worden bespaard. Verder wordt gerekend met een synergievoordeel van 1.75 mln. De gemeente Westland heeft inmiddels 30 mln. exclusief btw beschikbaar gesteld. Er is voor 18 mln. aan verplichtingen aangegaan.
- Vier gebieden waren al gerioleerd. De aanleg van riolering is in dertien polders in voorbereiding. De riolering in negen polders is al aanbesteed. In zes polders, de CAD-gebieden, is de aanleg nog afhankelijk van de realisatie van het nieuwe gemaal. In enkele polders vindt een reconstructie plaats die wordt gefinancierd met FES-gelden, die voor 2011 uitgegeven moeten zijn.
- Er is een aantal clusteroverschrijdende werkzaamheden, vooral aan verbindende persleidingen en kleine gemalen. Dat moet snel gebeuren, om het water uit de aan te sluiten polders ook kwijt te kunnen. De uitvoeringen en aanbestedingen zijn op schema.
- De aannemers hebben kennelijk volop werk. Als tien of twaalf aannemers het bestek kopen, schrijven er maar een stuk of zes in. Bij de laatste inschrijving was het aantal nog kleiner. Er komen nu vooral kleinere aannemers uit het midden van het land.
- In de zomer en het najaar worden de plannen voor de resterende polders afgerond. De plannen komen ter inzage en er worden inloopbijeenkomsten gehouden, waarna aanbesteding kan plaatsvinden. Het ziet ernaar uit dat 90% van de planning in 2009 wordt gehaald en dat de financiën binnen het budget blijven.

De heer Hofman constateert dat er een zeer omvangrijk project wordt uitgevoerd. Hij vraagt zich af in hoeverre het CAD-systeem afschrijvingstechnisch gunstig is. Ook vraagt hij zich af of de rioolrechten die aan de tuinders worden opgelegd voldoende zijn om de investeringen terug te verdienen. Het gemaal Nieuwland is voor hem een nieuw gegeven, want hij wist niet dat een extra gemaal nodig was. De heer Jansen wijst erop dat er al een persleiding vanaf Staelduinen naar het gemaal Nieuwland ligt. Dat gemaal moet nog worden gerealiseerd. De heer Petter vult aan dat daar nog problemen zijn met de grondverwerving. De heer Jansen deelt mee dat de financiering van het CAD-systeem financieel-technisch buiten het onderhavige plan valt. Dat systeem is nog vrij jong en moet nog een flink aantal jaren meekunnen. Voorts is uitgegaan van 1000 nieuwe aansluitingen, die 4 mln. zouden bijdragen. De rest van de 43 mln. die de gemeente opbrengt komt uit de algemene middelen en de rioolheffing. Voor bestaande aansluitingen die omgebouwd moeten worden wordt geen eigen bijdrage betaald.

Mevrouw Van Luijk-Bouwmeester vraagt of er nog veel woningen en bedrijven zijn die niet aangesloten worden. De heer Jansen verwacht dat dit er enkele tientallen zullen zijn. Daarvoor moet ontheffing worden aangevraagd bij de provincie. De lozers zijn zelf verantwoordelijk voor hun afvalwater. Dat kan betekenen dat zij uiteindelijk weer bij Delfland terecht komen.

De heer Van der Ende vindt het een felicitatie waard als het hele project echt in 2010 klaar is. De heer Jansen geeft toe dat de planning wel wat naar achter is verschoven, maar vooralsnog wordt de eindtermijn gehaald. Er kunnen altijd onvoorziene omstandigheden zijn.

De heer De Jong memoreert dat in vele afdelingsvergaderingen is gehamerd op de aansluiting van de CAD-systemen. Nu komt als een donderslag bij heldere hemel de mededeling dat een nieuw gemaal moet worden gebouwd. Het kon dus niet eerder. Hij vraagt zich af waarom hij dat niet eerder heeft gehoord. De heer Petter zegt dat de voorbereiding door allerlei omstandigheden lang heeft geduurd. De voorzitter heeft dat eigenlijk ook nooit gehoord.

Mevrouw Engels vraagt of tijdens de inloopavonden nog belangrijke punten naar voren zijn gekomen. Hebben zij tot belangrijke wijzigingen in de plannen geleid? De heer Jansen antwoordt dat er wel enkele struikelblokken waren. Er waren veel vragen over de eigen bijdrage. Dat is een zaak van de gemeenteraad van Westland. Ook hebben toen het op uitvoering aankwam af en toe mensen de hakken in het zand gezet. Sommige mensen waren het principiële niet eens met de bijdrage die werd gevraagd voor de rioolaansluiting of met de geboden grondprijs. De mensen in het buitengebied hebben elkaar ook wel aangesproken op hun solidariteit. De toezichthouder gaat als het werk begint bij de mensen langs om te vragen of de dingen die zij zelf moeten doen door de uitvoerder meegenomen moeten worden. Het Westland is een dynamisch gebied. Bedrijven worden samengevoegd of geherstructureerd, waardoor plotseling andere aansluitingen nodig zijn.

De voorzitter sluit het agendapunt af.

Hij stelt zich voor de agendapunten 7 en 8 eind juni, begin juli alsnog een aparte bijeenkomst te beleggen. Hij constateert dat het afdelingsbestuur daarmee akkoord gaat. De heer Van der Ende acht het zinvol de Waterplannen Westland en Hoek van Holland te bespreken als de inspraakreacties er zijn. De voorzitter heeft daar begrip voor. Hij deelt nog mee dat met het bedrijfsleven in Westland inmiddels is gesproken over de wens om locaties voor waterbergingen te vinden. Daar is men nog niet uit gekomen. De gemeente zal het volgend jaar in het nieuwe bestemmingsplan daarvoor ruimte moeten vinden. De heer Van der Ende wijst erop dat in de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening artikel 19 wordt afgeschaft. De heer Hofman heeft de indruk dat het vinden van locaties vooral een zaak voor de gemeente wordt. De financiering zal door de tuinbouw gedragen moeten worden. De 100% opslag voor de tuinbouw kan daarbij een rol spelen. De voorzitter zegt dat over allerlei constructies wordt nagedacht. Het dagelijks bestuur ziet geen heil in een opslag voor de tuinbouw, want die levert veel te weinig op. Hij verwacht meer van het bedrijfsleven door middel van het beschikbaar stellen van grond. Er moet dan nog creatief worden nagedacht over de verdeling van de kosten. Dat wordt nog een moeilijke discussie.

10. Afkoppelen (meetcijfers)

Voor kennisgeving aangenomen.

12. Excursie bestuursafdeling Westland 2008

Vooralsnog wordt gekozen voor de datum van 20 september, met 27 september als reservedatum.

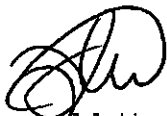
13. Rondvraag

De heer De Jong viel toen hij naar de vergadering kwam de nieuwbouw voor scholen tegenover het politiebureau in het Hoogeland op. Voor zover hij weet is dat boezemgebied. Hij vraagt of aan de wateropgave die daarbij hoort kan worden voldaan. De voorzitter zal laten nagaan hoe het zit.⁴

Sluiting: 12.20 uur

Aldus vastgesteld in de vergadering van 5 november 2008,

de Secretaris,

mevrouw J.J. Lieve

de Voorzitter,

J.G.P. Verbeek

⁴ Het woningbouwproject Hoogeland ligt deels in het boezemland, deels in de Vlietpolder en deels in de polder Olieblok. In het boezemland is - na het realiseren van de ABC-Delfland projecten - geen bergingsopgave meer. Bij het project wordt voldoende waterberging gerealiseerd in de polders om aan de bergingsnorm te voldoen. In de Vlietpolder wordt zelfs meer water gegraven dan volgens de norm zou moeten. Daarmee wordt het bergingstekort voor de Vlietpolder minder groot.

Bijlage 1 bij verslag vergadering Afdeling Westland d.d. 20 mei 2008*Voetnoot 1 op pagina 1 opgesteld 1 augustus 2008*Realisatie waterberging Oranjepolder

Het boezemland Oude Spui, gelegen binnen de herinrichtingsplannen van de Oranjebuitenpolder, biedt kansen voor de aanleg van waterberging ten behoeve van de 2^e fase wateropgave van de Oranjepolder, gelegen binnen de gemeentegrenzen van Westland.

Hydrologisch onderzoek heeft uitgewezen dat waterberging in het boezemland Oude Spui, in combinatie met een aantal technische oplossingen (verbreden van watergangen) in de Oranjepolder, een goede en maatschappelijk gezien goedkopere oplossing biedt voor de wateroverlast in de Oranjepolder.

De gemeente Rotterdam heeft een concept Masterplan opgesteld voor de herinrichting en wil met alle betrokken partijen in oktober 2008 een uitvoeringsconvenant sluiten. Daarin worden met Delfland de volgende afspraken gemaakt:

- Delfland zal een financiële bijdrage doen voor het afkoppelen van de Oranjepolder van de Oranjebuitenpolder ten behoeve van verbetering van de waterkwaliteit. De financiën hiervoor vallen binnen het ABC-programma;
- Delfland zal in overleg met de gemeente Westland onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de eventuele waterberging te realiseren en te financieren;
- Er zal in overleg met Delfland een onderzoek plaatsvinden naar de effecten van een mogelijk, op lange termijn te realiseren brakwatersysteem.

Het concept Masterplan inclusief de uitvoeringsconvenant en een startnotitie voor het onderzoek naar de financiering van de waterberging zal in september 2008 aan D&H worden voorgelegd.

Profiel schets van een schouwmeester (hij/zij)

Omschrijving taken van een schouwmeester

Op gezette tijden vindt controle plaats op de uitvoering van de onderhoudsverplichtingen van derden en andere overheden. Deze controles worden uitgevoerd in de vorm van visuele inspecties, breedte- en dieptemetingen. Dit is de primaire taak van de schouwmeester, in jargon ook wel de schouw genaamd.

In de perioden dat de controles plaats vinden rapporteren de schouwmeesters zaken die in strijd (kunnen) zijn met Keur Delfland 2008 aan het Meldpunt Toezicht Delfland. Door deze geïntegreerde aanpak, waarbij de schouw wordt opgevolgd door het handhavingproces, is de schouwmeester van begin tot einde betrokken. Om de schouwcontroles slagvaardig uit te kunnen voeren is goede kennis van het gebied een must. Een schouwmeester moet dus grote affiniteit met "zijn/haar" gebied hebben en bekend zijn met de lokale knelpunten.

Om gebiedskennis en betrokkenheid op peil te houden wordt de schouwmeester regelmatig door Delfland geïnformeerd over plannen en uitvoering van waterstaatswerken. Deze recente ontwikkeling wordt door de schouwmeesters gewaardeerd en zorgt binnen Delfland voor meer betrokkenheid en veldexpertise.

Schouwmeesters vervullen ook een functie binnen de calamiteitenorganisatie als het gaat om de waterhuishouding. Er is een aparte procedure beschreven waarbij zij in de rol van veldinformanten bij (water)overlast situaties worden ingeschakeld.

Het korps schouwmeesters vormt een belangrijke schakel tussen de (particulieren en andere overheden) onderhoudsplichtigen van de wateren en de organisatie van Delfland.

Werkzaamheden van een schouwmeester

Schouwmeesters controleren in teamverband of het onderhoud van watergangen in overeenstemming is uitgevoerd met de bepalingen van Delflands Reglement en Keur Delfland 2008. De controles worden uitgevoerd door visuele inspectie, tijdens de zomerschouw, najaarschouw en de periodieke diepteschouw.

De schouwmeester voert bij vastgestelde nalatigheid een aantal opeenvolgende stappen uit:

- ✓ zoekt de eigendomssituatie uit bij vastgestelde nalatigheid;
- ✓ uitreiken van de eerste fase bestuursdwang;
- ✓ uitvoeren 1^e herschouw;
- ✓ doormelden aan het meldpunt van niet uitgevoerd onderhoud;
- ✓ assisteren van de medewerker handhaving bij de herschouw;
- ✓ hercontroles tijdens het proces bestuursdwang;
- ✓ rapporteren per schouwperiode aan de schouwmanager.

Kennis en vaardigheden van een schouwmeester

- ✓ Schouwmeesters wonen en werken in het schouwgebied of de directe omgeving.
- ✓ Schouwmeesters beschikken over goede communicatieve vaardigheden.
- ✓ Kennis van het watersysteem en het waterbeheer in het betreffende gebied is essentieel.
- ✓ Bekendheid met de taak van het hoogheemraadschap vormt een pré.
- ✓ De omvang van de tijdsbesteding bedraagt ten minste een aantal dagdelen vooral in de maanden juli en november.
- ✓ Periodiek vindt in de maand februari een arbeidsintensieve diepteschouw plaats.
- ✓ Het schouwen is gebonden aan deze vastgestelde schouwperiodes. Niet alleen de omvang van de tijdsbesteding is daarom relevant, ook het 'verplichte karakter' van de maanden waarin het schouwen plaats vindt en de vervolgpcedures in kader van bestuursdwang zijn belangrijk.
- ✓ Behalve in het 'eigen' gebied kan een schouwmeester gevraagd worden te ondersteunen in het gebied van een collegaschouwmeesters elders binnen Delfland.

- ✓ De werkzaamheden vereisen een goede fysieke gesteldheid.
- ✓ De schouwmeester dient te beschikken over een rijbewijs.
- ✓ Computervaardigheden en het kunnen omgaan met Internet zijn belangrijk voor de schouwmeester.

Het korps schouwmeesters wordt gecoördineerd door de schouwmanager. De schouwmanager is dan ook het aanspreekpunt voor schouwmeesters binnen Delfland.

Van de schouwmeester wordt verder verwacht dat:

- ✓ onduidelijke wijzigingen in het gebied worden door gegeven aan de schouwmanager;
- ✓ schouwrelevante zaken die "niet door de beugel" van de Keur Delfland 2008 en het Reglement kunnen, worden door gegeven aan het Meldpunt Toezicht Delfland;
- ✓ in tijden van wateroverlast als informatiebron voor het actieteam van de sector Operationeel Waterbeheer (OWB) fungeert. (Hiervoor is een organisatie van coördinerende schouwmeesters in het leven geroepen);
- ✓ de nodige bijeenkomsten worden bezocht om aan de hand van gebiedsgerichte informatie zijn taken goed uit te kunnen voeren.

De schouwmeester heeft geen controlerende functies aangaande de Keur Delfland 2008 anders dan het voeren van schouw.

Relevante secundaire aspecten

- ✓ De schouwmeester wordt aangesteld als onbezoldigd ambtenaar en moet bereid zijn de eed of belofte af te leggen.
- ✓ De vergoeding van de tijdsbesteding vindt naar een vastgesteld uurtarief plaats op basis van declaratie. Daarnaast kunnen kosten, zoals kilometers, telefoon en administratieve handelingen, gedeclareerd worden.
- ✓ Verschillende faciliteiten als laarzen en veiligheidshesje, en tas worden ter beschikking gesteld.
- ✓ De schouwmeester krijgt toegang tot GEOWEB waarin naast gedetailleerde kaarten ook kadastrale informatie beschikbaar is.
- ✓ Door Delfland wordt een ongevallenzekeringsafgesloten.